**Ympäristöministeriö 11.5.2026**

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

# Ympäristöministeriön vastine valiokunnan asiantuntijakuulemisessa 8.5.2026 esitettyihin näkemyksiin ja kysymyksiin (HE 82/2026 vp)

## Sisällys

**Ympäristöministeriön vastine valiokunnan asiantuntijakuulemisessa 8.5.2026 esitettyihin näkemyksiin ja kysymyksiin (HE 82/2026 vp)** ..... 1

1. Markkinavalvontaviranomaiset (24 a §) ..... 2
2. Muut valvontaviranomaiset (25 §) ..... 4
3. Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat (48 §) ..... 4
4. Toimet uudelleenkäytön edistämiseksi ja jätteen synnyn ehkäisemiseksi (52 ja 68 §) ..... 5
5. Eräiden tuotteiden tuottajilta ja tuottajayhteisöiltä vaadittava vakuus (61 §) ..... 6
6. Tuottajayhteisön toiminta (63 §) ..... 7
7. Valtuutettu edustaja (66 a §) ..... 8
8. Maksut (144 §) ..... 8
9. Muut huomiot hallituksen esityksen ulkopuolelta ..... 9

## 1. Markkinavalvontaviranomaiset (24 a §)

Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL) katsoi asiantuntijalausunnossaan, että hallituksen esityksen mukainen markkinavalvonnan järjestäminen, jossa elintarvikekontaktimateriaaleja koskeva asetuksen vaatimusten valvonta jakautuu Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) sekä kuntien elintarvikevalvontaviranomaisten kesken, olisi liian hajautettu elintarvikealan toimijoiden näkökulmasta. ETL katsoo, että hajautettu valvontamalli lisää sääntelyn hallinnollista kuormaa, kasvattaa päällekkäisen raportoinnin riskiä ja voi johtaa siihen, että keskeisiä PPWR-vaatimuksia tulkitaan ja sovelletaan eri tavoin eri puolilla Suomea. Tämä on erityisen ongelmallista kierrätysmuovin vähimmäisosuutta koskevien vaatimusten osalta, joiden valvonnan tulisi olla valtakunnallisesti yhdenmukaista. ETL:n mielestä elintarvikekontaktimateriaalipakkausten PPWR-vaatimusten markkinavalvonnan keskittäminen Tukesiin myös kierrätysmuovia koskevien vaatimusten osalta tukisi toimijoiden tasapuolista kohtelua.

Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) toi esiin asiantuntijalausunnossaan, että elintarvikeviranomaisen ensisijainen tehtävä on valvoa elintarvikelainsäädännön toteutumista. Kuntaliitto toi esille asiantuntujalausunnossaan, että kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle ei lähtökohtaisesti tulisi antaa uusia tehtäviä elintarvikelainsäädännön ulkopuolelta.

Kuntaliitto esitti, että kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen sijaan jätelain 24 a §:ssä velvoitettaisiin vain Ruokavirasto valvomaan pakkausasetuksen kierrätysmateriaalien vähimmäisosuutta koskevaa vaatimusta. Elintarvikevalvontaviranomainen velvoitettaisiin avustamaan tehtävässä tarvittaessa. Kyseessä on tehtävä, joka perustuu pitkälti asiakirjavalvontaan, mitä Ruokavirasto voisi hoitaa keskitetysti. Kunnan elintarvikevalvontaviranomainen voisi sitten Ruokaviraston pyynnöstä esim. jalkautua tarkastamaan epäselvät tapaukset.

Ruokavirasto esittää asiantuntijalausunnossaan tarkennettavaksi hallituksen esityksen perusteluiden kohtaa 4.2.2.2 (Esityksen vaikutukset viranomaisten toimintaan). Ruokavirasto esittää omaa toimintaansa koskevan vaikutusten arvioinnin viimeisen (4) kappaleen ensimmäistä virkettä tarkennettavaksi seuraavasti: ”Ruokavirasto valvoo elintarvikelaissa säädetyn toimivaltansa mukaisesti tiettyjä toiminnanharjoittajia. Sille esitetään kierrätetyn muovin käyttöosuuden valvontatehtävää näiden toiminnanharjoittajien osalta, mikäli ne toimivat EU:n pakkaus- ja pakkausjäteasetuksen mukaisina muovisten elintarvikepakkausten valmistajina.”

MMM totesi, että hallituksen esityksessä korostettu tiivis yhteistyö valvontaviranomaisten kesken on ensiarvoisen tärkeää, jotta esimerkiksi elintarvikekontaktimateriaalipakkauksia ja muita pakkauksia valmistavien laitosten valvonta on yhdenmukaista ja tasapuolista. Yhdenmukaiset käytännöt tulee turvata myös mahdollisia hallinnollisia pakkokeinoja käytettäessä. MMM korostaa, että elintarvikeviranomaisille on taattava riittävät resurssit valvontatoimien lisäksi myös ohjaus- ja neuvontatehtävien hoitamiseen.

**Ympäristöministeriön vastaus:**

Uusien valvontatehtävien osoittamisessa on hallituksen esityksen lähtökohtana ollut se, että tehtävät ehdotetaan osoitettavaksi sellaiselle viranomaiselle, joka valvoo samoja tahoja/yrityksiä tai samantapaisia toimia jo nykyisissä tehtävissä ja uusi tehtävä olisi tarkoituksenmukaista yhdistää olemassa oleviin valvontatehtäviin. Tällä vähennettäisiin niin viranomaisten uusien valvontaresurssien tarvetta, yrityksissä tehtäviä valvontakäyntejä kuin yrityksille valvonnasta aiheutuvia kustannuksiakin.

Kunnan elintarvikevalvontaviranomainen ja Ruokavirasto olisivat edellä mainittujen periaatteiden mukaisesti kustannustehokkain ja tarkoituksenmukaisin viranomainen elintarvikekontaktimateriaalipakkausten kierrätetyn muovin käyttöosuusvelvoitetta valvoviksi viranomaisiksi. Kierrätetyn muovin käyttöosuusvelvoite ei ole tavanomaista yksittäiseen tuotteeseen kohdistuvaa tuotekohtaista markkinavalvontaa, vaan

kierrätetyn muovin käyttöä koskeva velvoite on osoitettu elintarvikekontaktimateriaalipakkauksia valmistaville laitoksille. Näiden on käytettävä kierrätettyä muovia tietty prosenttiosuus vuoden aikana valmistamissaan pakkauksissa. Kuntien elintarvikevalvontaviranomaiset ja Ruokavirasto (tiettyjen elintarvikelaissa säädettyjen toiminnanharjoittajien osalta, kuten teurastamot) valvovat jo nykyisin kontaktimateriaaleja valmistavat, jatkojalostavat ja maahantuovat yritykset sekä jäteperäistä kierrätysmuovia elintarvikepakkauksissa käyttävät yritykset. Jäteperäisestä kierrätysmuovista valmistettavia kontaktimateriaaleja säädellään kierrätysmuoviasetuksella (EU) 1616/2022 ja elintarvikevalvontaviranomaisille säädettyyn kontaktimateriaalitoiminnan valvontaan kuuluu varmistaa, että valmistettava ja käytettävä kierrätysmuovi täyttää kierrätysmuoviasetuksen vaatimukset. Käytännössä valvotaan, että kierrätysmuovi, jota valmistetaan tai käytetään elintarvikekontaktimateriaalien valmistuksessa, on valmistettu asetuksessa hyväksyttyä kierrätystekniikka käyttäen ja siihen asetuksessa säädettyjä vaatimuksia noudattaen. Tarkastuksiin kuuluu lisäksi varmistaa, että kierrätysmuoville on saatavilla kierrätysmuoviasetuksen mukainen eräkohtainen vaatimustenmukaisuusilmoitus ja että kierrätysmuovin valmistajan jatkojalostajalle antamia ohjeita, esim. kierrätysmuovin sallitusta käyttömäärästä kontaktimateriaalissa, noudatetaan.

Koska jo nykyisinkin elintarvikevalvontaviranomaisen valvontaan kuuluu sen varmistaminen, kuinka paljon kierrätysmuovia on käytetty muovisen välimateriaalin (esim. muovigranulaatit, muovikalvot, jotka vielä toimitetaan jatkojalostukseen) ja lopullisen kontaktimateriaalin valmistuksessa, olisi valvonnan laajentaminen EU:n pakkausasetuksen 7 artiklan edellyttämän kierrätysmuovipitoisuuden valvontaan mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Valvontaa tehdään näihin kohteisiin säännöllisesti ja valvontatiheys vaihtelee kerran vuodesta kerran kolmeen vuoteen. Uuden valvontatoimenpiteen liittäminen jo olemassa olevaan ja siihen läheisesti liittyvään valvontatehtävään, aiheuttaisi myös valvottaville yrityksille vähemmän kustannuksia verrattuna siihen, että valvonta tehtäisiin toisen viranomaisen toimesta täysin erillisenä valvontatoimena.

Ruokavirasto vastaa valvonnan johtamisesta ja ohjauksesta koko Suomen alueella. Täten varmistetaan valvonnan yhdenmukaisuus. Kierrätetyn muovin käyttöosuuden valvominen elintarvikevalvontaviranomaisen toimesta edellyttää valvojien kouluttamista (sekä itse kierrätysmuovin määrän laskenta että mahdolliset seuraamussäännökset). Lisäksi valvontaohjeita ja valvontalomakkeita on täydennettävä tältä osin.

Ympäristöministeriö katsoo, että Ruokaviraston esittämä vaikutusten arviointia koskeva selvennys on asiallinen.

Ympäristöministeriö on samaa mieltä siitä, että on tärkeätä, että esimerkiksi elintarvikekontaktimateriaalipakkauksia ja muita pakkauksia valmistavien laitosten valvonta on yhdenmukaista ja tasapuolista. Tämä edellyttää tiivistä yhteistyötä Ruokaviraston ja muiden kuin elintarvikepakkauksien kierrätetyn muovin pitoisuutta valvovan Tukesin kesken. Yhdenmukaiset käytännöt tulee turvata myös mahdollisia hallinnollisia pakkokeinoja käytettäessä. Tämä olisi hallintolain 10 §:n mukaista, joka edellyttää viranomaista toimivaltansa rajoissa ja asian vaatimassa laajuudessa avustamaan toista viranomaista hallintotehtävän hoitamisessa ja muutoinkin edistämään viranomaisten välistä yhteistyötä. Ympäristöministeriö jakaa MMM:n näkemyksen, että valvontatoimien lisäksi myös ohjaus- ja neuvontatehtävien hoitamiseen taataan riittävät resurssit.

Ympäristöministeriö katsoo edellä esitetyn perusteella, että kunnan elintarvikevalvontaviranomainen ja Ruokavirasto olisivat kustannustehokkain ja tarkoituksenmukaisin säätää elintarvikekontaktimateriaalipakkauksissa käytettävän kierrätetyn muovin pitoisuutta valvovaksi viranomaiseksi. Tukesin tehtäväksi olisi puolestaan tarkoituksenmukaista osoittaa muiden kuin kontaktimateriaalipakkausten kierrätetyn muovin sisällön valvonta. Näitä pakkauksia valmistaville yrityksiä ei entuudestaan ole säädetty valvovaa viranomaista ja Tukesin pakkausten markkinavalvonta vastaisi lähimpänä tätä valvontatehtävää.

***→ Ympäristöministeriön pitää tärkeänä, että ympäristövaliokunta korostaisi mietinnössään 24 a §:n perusteluissa, että kuntien elintarvikevalvontaviranomaiset ja Ruokavirasto valvovat jo nykyisin kontaktimateriaaleja valmistavien, jatkojalostavien ja maahantuovien yritysten lisäksi jäteperäistä kierrätysmuovia elintarvikepakkauksissa käyttävät yritykset. Elintarvikevalvontaviranomaiset valvovat, että valmistettava ja käytettävä kierrätysmuovi täyttää kierrätysmuoviasetuksen ((EU) 1616/2022) vaatimukset. Elintarvikeviranomaiset mm. varmistavat, että kierrätysmuovi on valmistettu asetuksessa hyväksyttyä kierrätystekniikkaa käyttäen ja vaatimuksia noudattaen sekä kuinka paljon kierrätysmuovia on käytetty muovisen välimateriaalin ja lopullisen kontaktimateriaalin valmistuksessa. Tarkastuksiin kuuluu lisäksi varmistaa, että kierrätysmuoville on saatavilla kierrätysmuoviasetuksen mukainen eräkohtainen vaatimustenmukaisuusilmoitus ja että kierrätysmuovin valmistajan jatkojalostajalle antamia ohjeita, esim. kierrätysmuovin sallitusta käyttömäärästä kontaktimateriaalissa, noudatetaan. Esitetty uusi elintarvikepakkausten kierrätysmuovin pitoisuutta koskeva valvontatoimenpide liittyisi siten läheisesti elintarvikeviranomaisen nykyiseen valvontatehtävään.***

## 2. Muut valvontaviranomaiset (25 §)

Kuntaliitto toteaa, että kunnan elintarvikevalvonnan tarkastusten yhteydessä on mahdollista valvoa ehdotetun 25 §:n uuden 3 momentin mukaisesti ruoka- ja juoma-alan uudelleentäyttövelvollisuutta ja uudelleenkäyttötarjontaa koskevan velvollisuuden noudattamista. Kuntaliitto pitää 122 ja 126 § esitettyjä muutoksia tarpeellisena valvonnan kannalta. Kuntaliitto korostaa myös, että 24 a ja 25 §:n velvollisuuksien valvonnasta aiheutuneet kustannukset on voitava periä valvontamaksuina.

LVV toteaa, että ehdotetulla tuottajavastuuta koskevalla sääntelyllä on erityistä merkitystä LVV:n toiminnalle sen vastatessa tuottajavastuuvalvonnasta koko Manner-Suomessa. LVV arvioi uusien tehtävien aiheuttavan pysyvän 1 htv lisäresurssitarpeen sekä tarvitsevansa tietojärjestelmien vähimmäismuutoksiin 200 000 e kertakorvauksen sekä 15 000 e vuosittaisen lisämäärärahan. LVV katsoo mahdollisen resurssien puutteen vaarantavan nykyisten valvontatehtävien toteuttamista.

**Ympäristöministeriön vastaus:**

Ympäristöministeriö yhtyy Kuntaliiton ja LVV:n näkemyksiin valvontamaksujen tarpeellisuudesta ja valvonnan riittävien resurssien tärkeydestä. Voimavarojen tarvetta tulee seurata lakimuutoksen toimeenpanon edetessä. Resurssien tarvetta tarkastellaan uudestaan vuoden 2027 talousarvioesityksen sekä julkisen talouden suunnitelman vuosille 2028-2031 valmistelun yhteydessä.

***→ Ympäristöministeriö ei näe muutostarvetta esitykseen asiantuntijakuulemisen perusteella***

## 3. Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat (48 §)

Lupa- ja valvontavirasto (LVV) puoltaa paalirehupakkausten rajaamista tuottajavastuun ulkopuolelle, koska vain pieni osa kyseisistä muoveista määritellään pakkauksiksi ja ne on tehokasta kerätä ja kierrättää yhdessä muiden maatalousmuovien kanssa. LVV tuo esiin, että jatkossa on tärkeä varmistaa, että valtaosa paalimuoveista päätyy vapaaehtoisen järjestelmän kautta kierrätettäväksi ja tarpeen mukaan muuttaa säädöksiä, mikäli vapaaehtoisen järjestelmän toiminnassa on puutteita.

Ks. asiantuntujalausunnoissa esiin nostetut tuottajan määritelmän tulkintaa koskevat huomiot kohdassa 9. Muut huomiot hallituksen esityksen ulkopuolelta.

**Ympäristöministeriön vastaus:**

Ympäristöministeriö on samaa mieltä LVV:n näkemyksen kanssa, että säädöksen mahdollista muutostarvetta on arvioitava myöhemmin, jos maatalousmuovien vapaaehtoisen tuottajavastuujärjestelmän toiminnassa ilmenee puutteita. LVV valvoisi osana tuottajavastuuvalvontaa, että jätelain 48 § 2 momentin mukaan tuottajavastuun ulkopuolelle jäävien paalirehupakkausten tuottajat ovat liittyneet maatalousmuovien erilliskeräys- ja kierrätysjärjestelmään.

→ ***Ympäristöministeriö ei näe muutostarvetta esitykseen asiantuntijakuulemisen perusteella***

## 4. Toimet uudelleenkäytön edistämiseksi ja jätteen synnyn ehkäisemiseksi (52 ja 68 §)

ETL suhtautui asiantuntijalausunnossaan kriittisesti ehdotukseen, jonka mukaan tuottajayhteisöiden ja juomapakkausten palautusjärjestelmien tulee osoittaa enintään viisi prosenttia (5 %) jäseniltään perimistä maksuista jätteen synnyn ehkäisyyn ja uudelleenkäytön edistämiseen. Suomen Pakkaustuottajat Oy (SPT), ETL ja Kaupan liitto esittävät enimmäismäärän rajaamista yhteen prosenttiin (1 %). Kaupan liitto esitti myös harkittavaksi, että tietyn numeerisen vähimmäisosuuden asettamisen sijaan säädettäisiin laadullisesta vähimmäisosuudesta.

Kaupan liitto, Sumi Oy ja Palpa pitävät asiantuntijalausunnoissaan perusteltuna esitettyä tuottajayhteisöille annettavaa harkintavaltaa jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskevien toimien rahoittamiseen ohjattavan rahoituksen määrästä ja tuovat esiin, että sama harkintavalta on annettava myös juomapakkausten palautusjärjestelmille.

Kaupan Liitto ja Palpa esittävät, että jätteen synnyn ehkäisemiseen osoitettavan rahoituksen laskennassa tulisi huomioida juomapakkausten palautusjärjestelmän raportoimat keräysmäärät. Kaupan liitto ja Palpa esittävät lisäksi, että rahoituksen laskennassa prosenttiosuus tulisi kohdentaa vain järjestelmän ulkopuolelle jääviin pakkauksiin, koska tuottajayhteisön ja juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän järjestämään keräykseen palautunut pakkaus tukevat jo itsessään materiaalien kierrätystä ja vähentävät jätteen syntyä, eikä onnistunutta keräystä voida sanktioida sisällyttämällä sen maksuosuus laskentaan.

Laskentaperusteessa on Kaupan liiton, Sumi Oy:n ja SPT:n näkemyksen mukaan rajattava pois EU:n kertakäyttömuovidirektiivin (SUP) siivouskustannusten korvauksiin liittyvät varat ja SPT:n mielestä myös tuottajayhteisön hallinnolliset maksut tulisi jättää prosenttilaskennan ulkopuolelle.

Kaupan liitto, Sumi Oy ja Palpa esittävät myös, että lakiin tai sen perusteluihin tarkennettaisiin, mitkä toimenpiteet hyväksytään jätteen synnyn ehkäisemiseksi ja minkä ajan kuluessa osoitetut varat on käytettävä. On myös selvennettävä, miten vaatimuksen noudattamista seurataan ja kenen toimesta. Seurannalla tarkoitamme sitä, miten osoitettuja varoja on käytetty toimenpiteiden rahoittamiseen ja miten toimenpiteiden vaikutukset todennetaan. Palpa esittää, että mahdollista asetusta ei säädetä ennen komission mahdollisesti antamaa ohjeistusta.

LVV puoltaa asiantuntujalausunnossaan esitystä jättää rahoituksen taso tässä vaiheessa tarkemmin säätämättä. Tällä hetkellä ei ole riittävästi tietoa mahdollisista jätteen synnyn vähentämisen ja ehkäisyn toimista ja niiden kustannuksista, joten kustannustason määrittely olisi hankalaa. Jatkovalmistelussa asiaa tulisi selvittää tarkemmin. Säädös on ongelmallinen erityisesti juomapakkausten palautusjärjestelmille, joiden toimialana on ainoastaan pakkausten kierrättäminen materiaalina, ja uudelleenkäytön edistäminen ei suoraan sisälly omaan toimialaan.

**Ympäristöministeriön vastaus:**

EU:n pakkausasetuksen uudelleenkäyttöä ja uudelleentäyttöä koskevan 51 artiklan 3 kohta edellyttää, että vähimmäisosuus tuottajavastuuta koskevien järjestelmien ja pantti- ja palautusjärjestelmien määrärahoista osoitetaan jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskevien toimien rahoitukseen. Rahoitus pitää

nimenomaisesti osoittaa jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskeviin toimiin. Niihin ei lasketa kuuluvaksi kierrätyksen edistäminen tai roskaantumisen ehkäiseminen, joten palautusjärjestelmän kertakäyttöisten pakkausten keräysjärjestelmien korkeiden palautusasteiden huomioiminen ei olisi perusteltua eikä asetuksen mukaista. Rahoitusta ei myöskään voi kohdistaa ainoastaan järjestelmän ulkopuolelle jääviin pakkauksiin, sillä asetus edellyttää nimenomaisesti vähimmäisosuuden osoittamista järjestelmään kuuluvien tuottajien maksamista maksuista markkinoille saattamiensa pakkausten määrän perusteella.

Ympäristöministeriö on samaa mieltä LVV:n kanssa siitä, että tällä hetkellä ei ole riittävästi tietoa mahdollisista toimista ja niiden kustannuksista, joten kustannustason määrittely olisi hankalaa. Hallituksen esityksessä onkin tämän seurauksena nähty tarkoituksenmukaisena jättää säätämättä tarkemmasta rahoituksen määrästä tai kohteista tässä vaiheessa. Esitys jättää siten tuottajavastuujärjestelmille ja juomapakkausten palautusjärjestelmille laajan liikkumatilan suunnitella rahoituksen määrä ja aiotut toimet. Käytännössä tuottajavastuu- ja palautusjärjestelmät neuvottelisivat tuottajavastuuta ja juomapakkausten palautusjärjestelmiä valvovan LVV:n kanssa täyttävätkö heidän suunnittelemansa toimet lainsäädännön edellytykset jätteen synnyn ehkäisemistä.

Mahdollinen asetus voitaisiin antaa myöhemmin saatujen kokemusten, muiden maiden hyvien käytäntöjen tai komissiolta mahdollisesti tulevan ohjeistuksen perusteella. Ympäristöministeriön näkemyksen mukaan jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskeva sääntely tulee todennäköisesti lähivuosina lisääntymään EU:ssa ja tuottajavastuujärjestelmä tulee olemaan keskeinen sääntelyreitti. Ehdotetun tuottajamaksujen 5 %:a vastaavan enimmäismäärän on arvioitu edustavan sopivaa kompromissia yhtäältä riittävien valtuuksien takaamiseksi valtioneuvostolle ja toisaalta sen turvaamiseksi, että tuottajien oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista säädetään laissa, eikä asetuksessa.

Muihin esitettyihin huomioihin liittyen ympäristöministeriö toteaa, että 52 ja 68 §:n säännöksissä on täysin sama harkintavalta pakkausten tuottajayhteisöillä ja juomapakkausten palautusjärjestelmillä. Säännösten perusteluissa on lisäksi selvennetty, että maksuosuuksia määriteltäessä ei oteta huomioon SUP-direktiivin perusteella säädettyä muovituotteiden roskaantumisen siivouskustannuksia eikä pantillisissa järjestelmissä panttimaksuja. Pykäläkohtaisissa perusteluissa selvennetään lisäksi, että LVV valvoisi velvollisuuden noudattamista osana tuottajayhteisöjen toimintaa koskevaa valvontatehtäväänsä.

→ ***Ympäristöministeriö ei tältä osin kannata muutoksia esityksen sisältöön.***

## 5. Eräiden tuotteiden tuottajilta ja tuottajayhteisöiltä vaadittava vakuus (61 §)

ETL ja Sumi Oy toteavat asiantuntijalausunnoissaan, että hallituksen esityksessä ei ole huomioitu tarvetta keventää vakuusvelvoitteen lisäämisen kanssa samanaikaisesti jätelain 64 §:n mukaista vaatimusta osoittaa taloudellinen toimintakyky kuuden kuukauden ajalta. Myös SPT ja Kaupan liitto tuovat esiin, että vakuuden antaneen tuottajayhteisön jätelain 64 §:n mukainen velvoite taloudellisen toimintakyvyn osoittamiseksi lasketaan kuudesta kolmeen kuukauteen.

Kaupan liitto ja Palpa kannattavat pantillisten juomapakkausten palautusjärjestelmän ja uudelleenkäyttöjärjestelmän rajaamista vakuusvelvollisuuden ulkopuolelle.

LVV toi asiantuntijalausunnossaan esiin, että hallituksen esityksen pykäläkohtaisissa perusteluissa on tarkennettu nykyisen jätelain 64 §:n ja ehdotetun 61 §:n osittaista päällekkäisyyttä ja katsoi sen olevan riittävän selkeä valvonnan kannalta.

**Ympäristöministeriön vastaus:**

Ympäristöministeriön toteaa, että 61 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa tuodaan selkeästi esille asiantuntijalausunnoissa esiin noussut tarve keventää 64 §:n vaatimusta suhteessa 61 §:ään. Perusteluiden mukaisesti 61 §:n 3 kk:n vakuus olisi otettava huomioon 64 §:n mukaisen velvollisuuden täyttymistä arvioitaessa siten, että tuottajayhteisön olisi muilta osin osoitettava vain jäljelle jäävän 3 kk:n osalta riittävät voimavarat tuottajavastuuvelvoitteiden hoitamiseksi, siten kuin asiantuntijalausunnoissakin esitettiin. Myös LVV katsoi perusteluihin tehdyn selventävän kirjauksen 61 ja 64 §:n suhteesta olevan riittävän selkeä valvonnan kannalta.

Ympäristöministeriö toteaa lisäksi, että juomapakkausten palautusjärjestelmä on 61 §:n 3 momentin säännöstekstissä jätetty vakuusvaatimuksen ulkopuolelle.

***→ Ympäristöministeriö ei tältä osin kannata muutoksia esityksen sisältöön.***

## 6. Tuottajayhteisön toiminta (63 §)

SPT ja Sumi Oy pitivät tärkeänä, että kevennetyssä raportoinnissa raportoidaan materiaalijaottelun lisäksi erikseen kuluttaja- ja yrityspakkaukset, jotta raportointi tuottaa järjestelmän ohjauksen ja seurannan kannalta riittävän tietopohjan. Lisäksi kevyen raportoinnin rajan muuttaminen 50 000 kilogrammasta 10 000 kilogrammaan tulee saattaa voimaan vasta 1.1.2027 alkaen, ei kesken kalenterivuoden, jotta yrityksille ja tuottajayhteisöille jää kohtuullinen aika järjestelmien, ohjeistusten ja raportointiprosessien päivittämiseen.

**Ympäristöministeriön vastaus:**

Jätelain 63 §:ään ehdotetaan lisättäväksi ainoastaan informatiivinen viittaus EU:n pakkausasetuksen 44 artiklan 8 kohtaan, jossa säädetään pakkausten tuottajan kevennetystä raportoinnista. Raportointia koskevat EU:n pakkausasetuksen säännökset ovat sellaisenaan sovellettavaa lainsäädäntöä. EU:n pakkausasetuksen 44 artiklan mukaisesti tuottajan tulee raportoida viranomaiselle liitteessä IX olevan B osan 1 kohdassa esitetyt tiedot edeltävän kalenterivuoden osalta viimeistään 1. päivänä kesäkuuta. Alle 10 tonnia pakkauksia vuodessa saataville asettava tuottaja raportoi liitteessä IX olevan B osan 2 kohdan tiedot, jotka edellyttävät huomattavasti suppeampien tietojen toimittamista ainoastaan pakkausmateriaalien pääluokittain. Pakkausasetuksen mukaan komissio antaa viimeistään 12.2.2026 täytäntöönpanosäädöksiä raportoinnin muodosta [säädös ei ole kuitenkaan vielä valmistunut]. Tuottajat raportoivat asetuksen mukaiset tiedot ensimmäisen kerran 1.6.2029 mennessä koskien vuoden 2028 tietoja. Siihen asti sovelletaan nykyisiä kansallisessa pakkausjäteasetuksessa voimassa olevan pakkausjätedirektiivin nojalla säädettyjä vaatimuksia.

Voimassa olevassa kansallisessa pakkausjäteasetuksessa säädetty pieniä tuottajia koskeva kevennetty raportointi eroaa EU:n pakkausasetuksen raportointia koskevista säännöksistä niin kevennetyn raportoinnin soveltamisalaan kuuluvien tuottajien koon, raportointiaikataulun kuin raportoinnin sisällön osalta. Voimassa olevan kansallisen pakkausjäteasetuksen 19 §:ssä säädetään tuottajan raportointivaatimuksista ja 19 a §:ssä pienten, alle 50 tonnia pakkauksia markkinoille saattavan tuottajan kevennetystä raportoinnista. Tuottajien on raportoitava edellisen vuoden toimintaansa koskevat tiedot vuosittain seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä Lupa- ja valvontavirastolle. Kansallista pakkausjäteasetusta muutettaisiin uusien raportointivelvollisuuksien voimaan tultua.

SPT:n ja Sumin esittämä huoli, että pienten tuottajien raportointi muuttuisi jo kesken vuotta 2026, ei siten ole aiheellinen. Pienten tuottajien raportointi muuttuu vasta vuoden 2028 koko kalenterivuotta koskevien tietojen osalta. EU:n pakkausasetuksessa ja komission täytäntöönpanosäädöksillä säädetään raportoinnin muodosta.

***→ Ympäristöministeriö ei näe tarvetta muuttaa hallituksen esitystä tältä osin. Pakkauksista ja pakkausjätteistä annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään tarkemmin tuottajien raportoinnista***

***ja sitä muutetaan EU-lainsäädännön mukaiseksi myöhemmin, kun uusia säännöksiä aletaan soveltaa.***

## 7. Valtuutettu edustaja (66 a §)

Sumi Oy ehdottaa asiantuntijalausunnossaan, että EU:n alueelle sijoittautunut valtuutettu edustaja voisi vastata velvollisuuksistaan Suomessa.

**Ympäristöministeriön vastaus:**

EU:n pakkausasetuksen 45 artiklan 3 kohta edellyttää toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen tuottajan nimeävän valtuutetun edustajan kussakin jäsenvaltiossa, jossa se asettaa suoraan loppukäyttäjän saataville pakkauksen tai pakatun tuotteen. Asetus ei mahdollista kansallista poikkeamista säännöksestä.

Jätelain 66 a §:n toisessa momentissa sallitaan kuitenkin kansallisena säännöksenä kolmansiin maihin sijoittautuneen tuottajan joko liittyä suoraan tuottajayhteisöön tai nimetä Suomeen sijoittautuneen valtuutetun edustajan vastaamaan velvollisuuksistaan Suomessa.

Ympäristöministeriö tuo lisäksi esille, että valtuutetun edustajan nimeämisvelvoitetta koskevien sääntöjen soveltamisen keskeyttämisestä annettu komission lainsäädäntöehdotus (COM(2025) 982 final) on parhaillaan käsiteltävänä EU:ssa. Mahdollinen kansallinen lisäsääntely tai tarvittavat lainsäädännön muutokset arvioidaan mainitun lainsäädäntöehdotuksen tultua voimaan.

→ ***Ympäristöministeriö ei tältä osin kannata muutoksia esityksen sisältöön.***

## 8. Maksut (144 §)

Kuntaliitto korostaa, että 24 a ja 25 §:n velvollisuuksien valvonnasta aiheutuneet kustannukset on voitava periä valvontamaksuina. Kuntaliitto kannattaa siten ehdotusta, joka mahdollistaa maksujen perimisen.

MMM katsoi, että on tarpeellista säätää Ruokavirastolle ja kunnan elintarvikevalvontaviranomaisille mahdollisuus periä maksu tekemistään valvontatoimista. MMM kuitenkin huomauttaa, että asiaan perehtyminen sekä uutta sääntelyä koskeva ohjaus ja neuvonta vaativat merkittäviä resursseja erityisesti Ruokavirastolta, eikä näihin toimiin käytettyä aikaa voida siirtää valvontatoimien yhteydessä kerättyihin aikaperusteisiin maksuihin. Maa- ja metsätalousministeriö korostaa, että elintarvikeviranomaisille on taattava riittävät resurssit valvontatoimien lisäksi myös ohjaus- ja neuvontavelvoitteiden hoitamiseen.

ETL katsoi, että viranomaisen mahdollisuus periä erillisiä valvontamaksuja kontaktimateriaalipakkausten kierrätysmuoviosuutta koskevista tarkastuksista voi johtaa kustannustason eriytymiseen ja lisätä taloudellista rasitetta kotimaisille elintarvikealan yrityksille.

**Ympäristöministeriön vastaus:**

Ympäristöministeriö on samaa mieltä Kuntaliiton ja MMM:n kanssa siitä, että on tarpeellista säätää Ruokavirastolle ja kuntien elintarvikevalvontaviranomaisille mahdollisuus periä maksu tekemistään valvontatoimista.

Edellä 1. kohdassa on kuvattu mahdollisuus yhdistää uusien vaatimusten valvonta elintarvikevalvontaviranomaisen kyseisissä yrityksissä muutoinkin tekemään valvontaan. Näiden uusien tehtävien valvonnan ei siten arvioida olevan merkittävä kustannuslisäys yrityksille jo tehtävän valvonnan kustannuksiin.

→ ***Ympäristöministeriö ei tältä osin näe tarvetta tehdä muutoksia esityksen sisältöön.***

## 9. Muut huomiot hallituksen esityksen ulkopuolelta

ETL ja Kaupan liitto esittivät asiantuntujalausunnossaan huolensa EU:n pakkausasetuksen liittyvästä aikataulusta. Asetuksen soveltaminen alkaa 12.8.2026, mutta moni asia on edelleen niin EU-tasolla kuin kansallisesti vailla selkeitä tulkintoja. Yritysten kannalta on ongelmallista, että komission tulkintaohjeet julkaistiin vasta vajaa puoli vuotta ennen asetuksen soveltamisen käynnistymistä, ja viranomaiset eivät ole voineet antaa sitovia tulkintoja asetuksen vaatimuksiin valmistautumisessa.

Kaupan liitto ja SPT toivat esiin, että komission puutteellisten tulkintaohjeiden vuoksi tuottajan määritelmä on tulkinnanvarainen, eikä kansallista ohjeistusta tulisi antaa ennen EU-tason yhdenmukaista tulkintaa ja kansalliset ratkaisut tulisi sitoa myöhemmin annattavaan ohjeistukseen.

Kuntaliitto pitää jätelain seuraamusmaksujärjestelmän kehittämistä kokonaisuutena tärkeänä ja tämä tulee ottaa huomioon lain seuraavissa kehitysvaiheissa. Seuraamusmaksujärjestelmän kehitystyön ollessa vielä kesken sitä ei kannata ottaa vain pakkausasetuksen vuoksi käyttöön, mutta pakkausasetuksen erillistä hallinnollista sakkoa ei kannata kytkeä myöskään nykyiseen toimimattomaan laiminlyöntimaksujärjestelmään.

Lupa- ja valvontavirasto toivoi valiokunnan kiinnittävän huomiota valvontatehtävien riittävään resurssointiin. Lupa- ja valvontavirasto ei pysty hoitamaan sille hallituksen esityksessä suunniteltuja lisääntyviä tehtäviä, mikäli niille ei osoiteta asianmukaisia lisähenkilövoimavaroja ja määrärahaa tietojärjestelmiin. Resurssien puute vaarantaisi myös nykyisten valvontatehtävien toteuttamista.

***Ympäristöministeriön vastaus:***

Ympäristöministeriö jakaa esitetyn huolen komission tulkintaohjeiden viivästymisen vaikutuksesta asetuksen toimeenpanoon.

Ympäristöministeriö valmistelee jätelain kokonaisuudistusta kiertotalouslaiksi, jota koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa seuraavalla hallituskaudella. Tässä yhteydessä jätelain seuraamuksia koskeva sääntely uudistetaan kokonaan ja samalla tehdään arvio siitä, tulisiko pakkausasetuksen 24–29 artiklassa säädettyjen velvollisuuksien rikkominen joiltain osin kytkeä hallinnolliseen seuraamusmaksuun tai rangaistussäännökseen.